

Coraz więcej osób używa i nadużywa opioidów

Poniżej przedstawiamy najważniejsze informacje i wyjaśniamy, jak pomóc

Niektóre niepokojące statystyki dotyczące nadużywania narkotyków

Na całym świecie rozwija się rynek nielegalnych narkotyków, takich jak kokaina i syntetyczne opioidy. A dealerzy wykorzystują platformy w mediach społecznościowych, aby dotrzeć do potencjalnych kupujących, w tym do młodzieży. Jednocześnie rośnie liczba osób z zaburzeniami używania substancji psychoaktywnych i przypadków przedawkowania — zarówno ze skutkiem śmiertelnym, jak i nie zakończonych śmiercią.

- Szacuje się, że 1 na 17 osób w wieku 15–64 lat zażywało narkotyki w ciągu ostatnich 12 miesięcy.
- Liczba osób zażywających wzrosła o 23% (z 240 milionów do 296 milionów) w latach od 2011 do 2021 — jest to tempo przewyższające przyrost naturalny.
- Około 20% z nich (60 milionów) zażywało opioidy.
- Większość zgonów spowodowanych narkotykami/lekami (prawie 80%) wiąże się z zażywaniem opioidów, dotyczy ich również najwyższy wskaźnik przedawkowania.

Jak działają opioidy

Opioidy działają poprzez przyłączenie się do specjalnych części komórek nerwowych w mózgu i ciele, zwanych receptorami opioidowymi μ . Mogą wtedy zmniejszyć ból i zatrzymać kaszel, jeśli są stosowane prawidłowo. Jednak opioidy mogą również wywoływać silne uczucie przyjemności lub euforii, co może sprawić, że pacjenci będą chcieli używać ich wielokrotnie. Może to prowadzić do uzależnienia się i nałogu, niezależnie od tego, czy opioidem jest heroina, czy lek na receptę.

Wiele zgonów spowodowanych przedawkowaniem ma miejsce, gdy osoby zażywające nieświadomie kupują i zażywają fentanyl, myśląc, że kupują heroinę lub tabletki na receptę. Fentanyl jest często mieszany z heroiną, kokainą, metamfetaminą i innymi narkotykami. Jest on do 100 razy silniejszy niż heroina lub opioidy na receptę.

W związku z tym, że opioidy stają się coraz bardziej dostępne na całym świecie - zarówno na receptę, jak i z nielegalnych źródeł - światowi eksperci spodziewają się, że liczba osób nadużywających, z zaburzeniami używania substancji psychoaktywnych i osób, które przedawkują będzie nadal rosła.

Profilaktyka i leczenie

Aby pomóc odwrócić ten niepokojący trend, organizacje zajmujące się opieką zdrowotną, ustawodawcy i wymiar sprawiedliwości na całym świecie pracują nad zwiększeniem świadomości zagrożeń związanych z używaniem i nadużywaniem opioidów. Wprowadzają również strategie walki z tym zjawiskiem - i pracują nad tym, aby klinicznie sprawdzone leki do leczenia zaburzeń związanych z używaniem opioidów i zapobiegania śmiertelnym przypadkom przedawkowania były szerzej dostępne.

Zaburzenia używania substancji psychoaktywnych — w tym uzależnienie od opioidów — można wyleczyć. Stosowane metody leczenia obejmują połączenie abstynencji, terapii poznawczo-behawioralnej (psychoterapii) i wsparcia w formie samopomocy, a także leki na zaburzenia związane z używaniem opioidów. Dzięki dostępowi do odpowiedniej opieki i wsparcia, można osiągnąć stabilizację, zbudować odporność i trwale wyleczyć się.

Ponadto, lek o nazwie naksolon może odwrócić zagrażające życiu skutki przedawkowania opioidów. Jest uważany za łatwy w stosowaniu i jest zatwierdzony w wielu częściach świata do sprzedaży na receptę i/lub bez recepty.

Objawy przedawkowania

- Częste podsypanie
- Niereagowanie, gdy ktoś woła po imieniu lub mocno pociera środek klatki piersiowej
- Sine usta lub koniuszki palców
- Spowolniony oddech (mniej niż jeden oddech co pięć sekund) lub zatrzymanie oddechu
- Bardzo wiotkie ciało i bardzo blada twarz
- Odgłosy krztuszenia się lub bulgotanie, chrapanie

Jak stosować nalokson w nagłych wypadkach

W przypadku przedawkowania należy zachować spokój i postępować zgodnie z poniższymi wskazówkami, aby szybko podać nalokson w postaci aerozolu do nosa:

1. Położyć osobę poszkodowaną na plecach, aby móc podać dawkę sprayu do nosa Narcan.
2. Wyjąć spray do nosa Narcan z opakowania. Oderwać tylną etykietę w miejscu oznaczonym kółkiem, aby otworzyć spray do nosa Narcan.
3. Przytrzymać spray do nosa Narcan kciukiem na spodzie czerwonego tłoka, a palec wskazujący i środkowy przytrzymać po obu stronach rozpylacza.
4. Odchylić głowę osoby poszkodowanej do tyłu i podeprzeć ją ręką pod szyją. Delikatnie wsunąć końcówkę rozpylacza do jednego nozdrza, aż palce po obu jego stronach znajdą się przy dole nosa osoby poszkodowanej.
5. Mocno nacisnąć czerwony tłok, aby podać dawkę sprayu do nosa Narcan.
6. Po podaniu dawki wyjąć pojemnik ze sprayem Narcan z nozdrza.

Ważne: Jeśli w ciągu trzech minut nie nastąpi żadna reakcja, należy podać drugą dawkę. Po podaniu naloksonu należy natychmiast zadzwonić pod numer 911, ponieważ działanie leku ustępuje w ciągu 30 do 90 minut.

Materiały źródłowe

United Nations. [World Drug Report 2023](#). Czerwiec 2023 r.

World Health Organization (Światowa Organizacja Zdrowia). [Opioid overdose](#). 29 sierpnia 2023 r.

Government of Canada. [About opioids](#).

Optum. [Frequently asked questions: Medications for opioid use disorder \(MOUD\) and medications for alcohol use disorder \(MAUD\)](#). Styczeń 2023 r.

Optum. Optum, "[What you should know about Naloxone](#)." 6 czerwca 2022 r.

Departament Sprawiedliwości Stanów Zjednoczonych. [Opioid Facts](#). 28 listopada 2022 r.

Pennington Institute. [Global Overdose Snapshot](#).

Wsparcie o krytycznym znaczeniu wtedy, gdy jest potrzebne

Na stronie optumwellbeing.com/criticalsupportcenter można uzyskać dodatkowe zasoby i informacje o wsparciu o krytycznym znaczeniu.

Z programu nie należy korzystać w nagłych przypadkach zagrożenia zdrowia lub kiedy zachodzi potrzeba udzielenia pilnej pomocy. W nagłych przypadkach należy zadzwonić pod numer 911 lub udać się na najbliższy oddział ratunkowy. Program ten nie zastępuje opieki lekarza ani specjalisty. W sprawie konkretnych potrzeb w zakresie opieki zdrowotnej, leczenia lub leków należy skonsultować się z lekarzem. W sprawach, które mogą wiązać się z podjęciem działań prawnych przeciwko Optum albo jej podmiotom powiązanym lub podmiotom, za pośrednictwem których osoba dzwoniąca uzyskuje te usługi bezpośrednio lub pośrednio (np. pracodawca lub plan ubezpieczenia zdrowotnego), konsultacje prawne nie będą udzielane ze względu na możliwość wystąpienia konfliktu interesów. Program i jego elementy mogą nie być dostępne we wszystkich stanach lub dla każdej wielkości grup i mogą podlegać zmianom. Mogą obowiązywać pewne wyjątki i ograniczenia dotyczące ubezpieczenia.